Leto XXV., št. 88

Poštnina plačana v gotovini
Franko-bar bankir

Ljubljana, četrtek 19. aprila 1945

Preis — Cena 2.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ul. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska c. 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A., Milano.

Računi: za ljubljansko pokr. pri poštno-čekovnem zav. št. 17.749 za ostale kraje Italije: Servizio Conti. Corr. Post. 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo:
Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Der Wehrmachtbericht im heutigen ‚Slovenec'

Boljševiški naval se je zlomil v bitki med Görlitzom in Kottbusom

Obrambna bitka ob Odri traja z veliko silovitostjo — Boj za Magdeburg je v polnem teku — Trajajoč sovražnikov pritisk od izliva reke Saale do obeh strani Bitterfelda — Ogorčeni boji v leipziškem predpolju — Zopet se je zlomil z izgubami sovražnikov naval na srednjeitalijanskem bojišču

Führerjev glavni štan, 18. apr. (DNB.) Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na področju Ostmarke so bili odbiti ponovni boljševiški napadi na obeh straneh Fürstenfelda, jugovzhodno od Mürzzuschlaga in pri St. Pöltenu, s protinapadom pa so bili deloma nazaj osvojeni izgubljeni odseki. Zapadno od Morave so naše čete preprečile sovražnikove nočne prebijalne poizkuse pri Mistelbachu in Zistersdorfu. Sovražnikove sile, ki so prodirale na obeh straneh ceste Lundenburg—Brno, so bile zaustavljene na področju pri Seelowitzu.

Na bojnem področju pri Ratiboru so bili močni sovjetski napadi zaustavljeni na glavnem bojnem polju po uničenju 22 oklopnikov. Prva smučarsko-lovska divizija, ki jo vodi generalni poročnik Hundt, se je v teh bojih izkazala z vzorno vztrajnostjo.

Na zapadnem breslauskem bojišču pa še trajajo ogorčeni obrambni boji.

V bitki med Görlitzom in Kottbusom se je boljševiški naval po skromnem napredovanju zlomil ob žilavem odporu naše pehote. V gostem gozdnem področju jugovzhodno od Kottbusa so pričele naše rezerve z oklopniki protinapad ter so v teku hudi boji. V obeh zadnjih dneh je bilo samo na tem odseku uničenih 233 oklopnikov.

Tudi ob Odri divja obrambna bitka z veliko silovitostjo. Na širini 100 kilometrov so naše hrabre divizije, ki so jih uspešno podpirali topništvo in deli protiletalskega topništva, vrženi v borbo na zemlji, odbile boljševike, ki so bili daleko nadmočni na moštvu in gradivu. V protinapadih so bili zapahnjeni sovražnikovi vdori južno od Frankfurta, na obeh straneh Seelowa in južno od Wriezena. Po dosedanjih vesteh je bilo včeraj ponovno uničenih 257 oklopnikov.

V Frisches Haffu so sovjeti z zelo močnim posegom topništva in borbenih letalcev v hudih bojih vdrli do področja severovzhodno od Pillaua.

Lovska in borbena letala so tudi včeraj podpirala čete, ki so se močno borile na zemlji. Pri tem so uničile nadaljnjih 25 bojnih voz ter v letalskih bojih sestrelili 43 letal.

Na Atlantiku je po najtežjih letalskih napadih in istočasnem obstreljevanju z morske strani zadivjal boj za naše utrdbe ob izlivu Gironde. V gorečih pristaniških mestih so v teku ogorčeni boji iz bližine s premočnimi pehotnimi in oklopniškimi silami.

Med rekama Ems in spodnjo Wesero se je omejil sovražnik na krajevne napade. V protinapadu je bilo razbito britansko predmostje na drugi strani prekopa Küsten severno od Friesoytheja.

Ob spodnjem teku reke Aller in na področju pri Ülzenu je sovražnik nadaljeval s svojimi napadi z nadmočnimi silami. Verden ob reki Aller smo izgubili po večurni težki borbi. Severnozapadno od Ülzena so močne sovražnikove napadalne skupine sunile proti severu v Lüneburger Heide. V opoldanskih urah včerajšnjega dne so pričeli Američani z napadom na Magdeburg. Boji so v polnem teku.

Močan sovražnikov pritisk traja od izliva reke Saale do področja na obeh straneh Bitterfelda. Sovražniku je v težkih bojih uspelo, da je napredoval v smeri proti Labi in proti Dessau, vendar pa je bil v zanosnih protinapadih vržen nazaj pri prodiranju proti reki Mulde južno od Dessau.

Hraber odpor posadke mesta Halle in odločna obramba naših čet na področju pri Leipzigu sta sovražniku preprečila nadaljnji sunek proti vzhodu. V leipziškem predpolju je prišlo do ogorčenih bojev s sovražnikom, ki je napadal z zapada, juga in vzhoda in ki je le malo napredoval.

Iz črte Zwickau-Hof tipa sovražnik na široki bojni črti proti pogorju proti jugovzhodu. Jugozapadno od Bayreutha so naše čete vrgle naprej prodrlega sovražnika nazaj, niso pa mogle preprečiti sunka ameriških oklopnikov na področje Nürnberga. V mestu trajajo boji.

V Schwarzwaldu napadajo gaullistični oddelki iz doline reke Nagold proti vzhodu in jugovzhodu. Sovražnik je s sunkom proti jugu vdrl v Freudenstadt, vendar pa je bil zaustavljen pred višinami severnozapadno od tod, kakor tudi na obeh straneh Offenburga.

Obrambna bitka na srednjeitalijanskem bojišču je bila včeraj v znaku doslej največjega posega sovražnikovega gradiva. Angloameričani so z večurnim neprestanim topniškim ognjem in neprekinjenimi letalskimi napadi poizkušali razbiti naše položaje. Naval pa se je ponovno izjalovil z velikimi izgubami ob vztrajnosti in nezlomljivi volji do borbe naših izkušenih borcev v Italiji. Sovražnik je le na posameznih odsekih krajevno napredoval.

V Genovskem zalivu so italijanski naskakovalni čolni torpedirali neki britanski rušilec.

Ameriški bojni oddelki so prileteli podnevi nad srednjo in južno Nemčijo ter posebno napadli mestno področje Dresdena. V noči so bile odvržene bombe na Veliki Berlin in širšo okolico. Nočni lovci so sestrelili 7 sovjetskih letal.

Bojna sredstva vojne mornarice so v Rokavskem prelivu potopila dva sovražnikova parnika s 4.200 tonami, med temi neko specialno ladjo.

Sowjetischer Grossangriff auch an der Lausitzer Neisse

Schwere Kämpfe zwischen Ruhr und Rhein — Im mitteldeutschen Kampfraum die Lage im grossen unverändert — Fortgang der Abwehrkämpfe in Mittelitalien

Aus dem Führerhauptquartier, 17. April. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Grenzgebiet der Ostmark gelang es durch Gegenangriffe den Einbruchsraum der Bolschewisten südöstlich Mürzzuschlag weiter einzuengen. Die beiderseits St. Pölten und bei Kornneuburg angreifenden Sowjets wurden abgewiesen. Westlich der March hielten unsere zäh kämpfenden Verbände den Feind beiderseits der Strasse Lundenburg-Brünn auf.

Zwischen den Westbeskiden und der Pommerschen Bucht hat die Schlacht auf weitere Frontabschnitte übergegriffen. Südöstlich und südwestlich Ratibor scheiterten starke bolschewistische Durchbruchsversuche an unserer hartnäckigen Abwehr. An der Lausitzer Neisse sind die Sowjets auch im Raum Rothenburg sowie zwischen Muskau und Forst nach heftiger Artillerievorbereitung zu den erwarteten Grossangriff angetreten. Eigene Panzerverbände zerschlugen im Gegenangriff vorgedrungene feindliche Angriffsspitzen und riegelten einzelne Einbruchsstellen ab. Zwischen Frankfurt und dem Oderbruch blieb dem Gegner, der den ganzen Tag über mit einem gewaltigen Aufwand an Menschen und Material angriff, ein Durchbruch versagt. Aufgerissene Stellungsabschnitte wurden geschlossen. Bereits am ersten Angriffstag verloren die Bolschewisten 211 Panzer. Die Luftwaffe griff mit starken Verbänden in die Abwehrschlacht ein. Neben zahlreichen vollbeladenen Fahrzeugen wurden 60 Panzerkampfwagen vernichtet und 169 Flugzeuge zum Absturz gebracht. In der Nacht zerstörten Kampfflugzeuge unter Selbstaufopferung ihrer Besatzung besonders wichtige Oder-Übergänge.

In Samland konnten unsere tapferen Soldaten weitere Geländegewinne des mit überlegenen Kräften angreifenden Feindes nicht verhindern. Dadurch haben sich die Kämpfe in den Raum von Fischhausen verlagert. Das Lazarettschiff »Pretoria« wurde am 16. April bei Hela erneut von sowjetischen Bombern angegriffen.

In Holland gelang es dem Feind, seinen Einbruchsraum bei Arnheim nach Nordwest zu erweitern. In den Strassen von Groningen wird immer noch erbittert gekämpft. Im Stellungsbogen zwischen Friesoythe und Wildeshausen verhinderten Fallschirmjäger und Grenadiere wiederum alle Durchsbruchsversuche des Gegners und schossen 13 Panzer ab.

Östlich Verden an der Aller konnte der mit starken Infanterie- und Panzerverbänden angreifende Feind mehrere Ortschaften nehmen und bis in den Nordostteil der Lüneburger Heide vordringen.

Zwischen Ruhr und Rhein stehen unsere Divisionen, in zwei Gruppen getrennt und stark zusammengepresst, in schwerstem Kampf mit dem an Zahl und Material weit überlegenen Gegner. Zäh und verbissen verteidigen sie jeden Meter Boden gegen den konzentrisch angreifenden Feind. Die Aufforderung zu kapitulieren, beantwortete die Besatzung von Düsseldorf mit dem Abschuss von 17 Panzern des angreifenden Feindes.

Auch im Harz dauern die schweren Abwehrkämpfe gegen die besonders von Westen und Süden andringenden Amerikaner an.

Im mitteldeutschen Kampfraum blieb die Lage im grossen unverändert. Die zwischen Köthen und der Mulde zum Stoss auf Dessau angetretenen amerikanischen Panzer blieben nach geringem Geländegewinn in unserem Abwehrfeuer liegen. Mehrere Versuche, die Mulde zu überschreiten, brachen verlustreich zusammen. In Halle toben erbitterte Strassenkämpfe. Mit neu herangeführten Kräften gingen die Amerikaner auf Leipzig an. Sie wurden jedoch bereits im Vorfeld der Stadt unter hohen Menschen- und Panzerverlusten zu Boden gezwungen. Weiter südöstlich vorgestossene feindliche Verbände setzten mit schwächeren Kräften über die Mulde und fühlten mit Panzerspitzen nach Osten vor.

Aus dem Frankenwald haben starke feindliche Abteilungen die Autobahn zwischen Schleiz und Münchberg überschritten und sind in Vogtland eingedrungen. In Hof wird gekämpft. Die auf breiter Front zwischen Bayreuth und Heilbronn angreifende 7. amerikanische Armee konnte auf ihrem linken Flügel aus der Fränkischen Schweiz bis in den Raum von Lauf und Erlangen vorstossen. In den übrigen Abschnitten kamen die feindlichen Divisionen durch die Standhaftigkeit und fortgesetzten Gegenstösse unserer Grenadiere nur wenig über ihre Ausgangsstellungen hinaus.

Im Nordostteil des Schwarzwaldes setzte der Feind seine Anstrengungen fort, den Austritt aus dem Gebirge zu erzwingen und die Strassen nach Süden zu öffnen. Hier kam es beiderseits Bad Liebenzell und nördlich Freudenstadt zu schweren, für den Feind besonders verlustreichen Kämpfen. Die in der Rheinebene über Offenburg nach Südosten und Süden angreifenden gaullistischen Verbände wurden südöstlich der Stadt und westlich Lahr zum Stehen gebracht.

In Mittelitalien dauerten die schweren Abwehrkämpfe auf der gesamten Front an. An der Standhaftigkeit unserer Divisionen brachen wiederum alle Durchbruchsversuche der mit stärkstem Artillerie-, Panzer- und Fliegereinsatz angreifenden Anglo-Amerikaner verlustreich zusammen.

In Syrmien setzten starke Bandenkräfte ihre Angriffe zwischen Save und Drau fort. Unter besonders hohen Verlusten konnten sie nur nordwestlich Djakovo in unser Hauptkampffeld eindringen.

Amerikanische Bomber richteten Angriffe gegen einige süd- und mitteldeutsche Städte. Dabei wurden besonders die Wohngebiete von Landshut betroffen. Die feindliche Tieffliegertätigkeit war wiederum rege. In der Nacht warfen britische Kampfverbände Bomben auf München, Amberg und Pilsen. Ausserdem wurden die Reichshaupstadt und deren östliches Vorfeld angegriffen.

„Pred nami so še grenki in izgub polni dnevi"

Angleška poročila k položaju na bojiščih

Ženeva, 18. apr. Zaustavitev Angloameričanov ob Labi in izredne boljševiške izgube pri njihovem navalu proti bojišču ob Odri so povod treznega premišljevanja nekaterih angleških vojaških kritikov. Tako poudarja generalni poročnik Martin v časopisu »Daily Telegraph«, da je vse govorjenje o zavezniški »oklopniški dirki« v Berlin malo prepričujoče, kajti »Berlin branijo odločni možje. Nihče ne more prerokovati, kedaj bo ta zadeva končana. Pred nami so še grenki in izgub polni boji. Vse optimistične govorice so preuranjene v tem trenutku, ko še niso premagane najtežje vojne naloge.«

»Daily Mail« prinaša članek Aleksandra Clifforda, ki pravi, da je popolnoma jasno, da se misli Nemčija boriti naprej in da to dela na res uspešen način. Nemci ne razpolagajo le s prvovrstnimi divizijami, temveč jim tudi nikakor ne primanjkuje orožja, posebno lahkega orožja za borbo proti oklopnikom. Zavezniške zvezne poti so izredno dolge in nevarno področje, ki ga je treba zasesti, se vedno bolj razširja. O oklopniški pesti, pravi angleški dopisnik, da predstavlja v rokah hrabrih in odločnih vojakov težko oviro pri zavezniških operacijah.

Berlinski tisk k bitki za nemško prestolnico

Berlin, 18. aprila. V sprelju nemškega časopisja je pričetek sovjetske velofenzive ob Odri. Poročila kažejo na naraščajoči nemški odpor. Če s ponosnim zadoščenjem gledamo na prvi dan bitke, tako ugotavlja »Völkischer Beobachter«, tedaj se ne predajamo prevari, da bi že padla odločitev. Nobena velebitka te vojne še ni bila odločena v nekaj dneh. Toliko važnejša pa je ugotovitev, da so naši grenadirji, oklopniški grenadirji, topničarji in letalci posegli v to borbo za nemško prestolnico s tako odločnostjo, ki ne izdaja nikakega trenutka slabosti, temveč je vredna resnosti in veličine ure.

»12-Uhr Blatt« se bavi z misijo nemške prestolnice in piše: Zgodovina je dala Berlinu obvezno nalogo, da postane lomilec boljševiškega vala, potem ko je več let kljuboval sovražnikovemu strahopetnemu bombniškemu strahovanju. To pa bo le možno, če bodo vsi storili svojo dolžnost do skrajnosti in do zadnjega diha. Odločitve ne bo izsilila sovražnikova premoč na gradivu, temveč nemška morala, vztrajnost in izdržljivost.

Sovražno napredovanje proti Labi zaustavljeno

Amsterdam, 18. apr. Reuterjev dopisnik John Kimche priznava, da je angloameriško napredovanje proti Labi zaustavljeno. Odlično se borečim nemškim edinicam je uspelo, da so drugo ameriško oklopniško divizijo stisnili na vzhodni obali Labe ter vrgli Američane preko reke.

Ojačanje nemškega odpora na zapadnem bojišču je občutno zadušilo preuranjeni optimizem v Londonu.

Nemška podmorniška nevarnost je zelo resna

Stockholm, 18. aprila. Pri posvetovanju o stroških mornarice na odborovi seji reprezentančne hiše je izjavil severnoameriški mornariški minister Forrestal: »Nemška podmorniška nevarnost okoli britanskega otoka je sedaj zelo resna, ker Nemci poizkušajo ohromiti naše preskrbovalne poti v Evropo«. Forrestal je priznal, da so nemške podmornice tehnično izpopolnjene in da jih je jako težko izslediti.

*

Boljševiško gospodarstvo v zasedenih delih Nemčije

Ženeva, 18. apr. Neki boljševiški odlok odloča, da prihaja vse javno in zasebno imetje v delih Nemčije, ki so ga zasedli boljševiki, v posest Sovjetov. Vsaka hiša, vsak kos zemlje, obleka, čevlji in celotno osebno imetje nemškega prebivalstva proglašajo enostavno za sovjetsko svojino. V vsakem primeru pa, tako izjavlja »Daily Express«, ko razlaga sovjetski načrt, bodo boljševiki preprečili, da bi se kakršni koli kmetijski proizvodi vzhodne Nemčije prepustili, kakor je bilo to doslej, tesno naseljenemu nemškemu zapadu.

San Francisco v znaku poljskega spora

Konferenca se bo sestala »pod oblačnim nebom«

Ženeva, 18. aprila. Moskva je ponovila svoje zahteve, da se na konferenco v San Franciscu oficielno povabi lublinski odbor. S tem je spravila Angleže in Američane v položaj, da se bodo morali uklonitti Stalinu, če hočejo rešiti konferenco ob določenem terminu. Kajti pogajanja med sovjetskimi Poljaki in begunskimi Poljaki so po informacijah Reuterjevega zastopnika Johna Kischeja doživela fiasko. Dobro poučeni londonski diplomatski krogi smatrajo za malo verjetno, da bi britanska in ameriška vlada izpremnili svoje stališče napram lublinskemu odboru. V primeru, da ne bi po razgovorih med zavezniškimi zunanjimi ministri prišlo do edinosti, bodo otvorili konferenco v San Franciscu pod »oblačnim nebom«. Pod takimi okoliščinami smatrajo za možno, da bo Molotov omejil svoj obisk v Zedinjenih državah na vizito pri novem predsedniku Trumanu ter se demonstrativno ne bo udeležil konference v San Franciscu.

Z vso jasnostjo opisuje angleški časopis »Tribune« situacijo v poljskem vprašanju takole: Sovjetska valda je po angloameriški odklonitvi povabila lublinskega komiteja na konferenco v San Franciscu ustvarila izvršena dejstva, ki dokončno odstranjujejo jaltski kompromis. Lublinski Poljaki so namreč prevzeli upravo nemških področij, ki jih je zasedla sovjetska armada in ki naj bi pripadla po vojni k sovjetski Poljski. S tem hoče Moskva utemeljiti avtoriteto Lublina v mnogo določnejši obliki, kakor bi bilo to izvedeno s povabilom v San Francisco. To zadržanje Sovjetske zveze pa je Angliji in Zedinjenim državam dokaz, da nima Moskva resnega namena, držati se jaltskih sklepov.

Stockholm, 18. aprila. Z ozirom na odklonitev sovjetskega predloga, da bi se tako zvana lublinska poljska vlada povabila v San Francisco, je sovjetska vlada v uradnem stališču izjavila, da vztraja na zahtevi po udeležbi zastopnikov lublinske vlade v San Franciscu.

Bern, 18. aprila. Moskovsko taktiko boljševiziranja na zasedenih področjih vedno bolj napadajo širši krogi nevtralnih dežel. Tako se bavi »Berner Tagblatt« z naraščajočim boljševiškim vplivom v Bonomijevi Italiji ter m. dr. piše: »Togliatti, ki ga podpira Nenni želi uvesti »pravo demokracijo«. Pod tem je razumeti sovjetsko. Sovjeti ne trpe nobenega drugače usmerjenega političnega prepričanja. Pri »pravi italijanski demokraciji« bodo igrali komunisti prvo violino, kmalu bodo preglasili socialno demokratske glasove ter jih popolnoma odstranili.«

»Razjasnitev gotovih napačnih razlaganj«

Stockholm, 18. aprila. V Zedinjenih državah pozdravljajo, da se bo sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov osebno udeležil konference v San Franciscu, pravi newyorško poročilo »Stockholma Tridningena«. Izjavljajo, da želi Truman, da bi ga Kremelj podučil o svoji politiki in da bi se razjasnile nekatere točke jaltskega komunikeja. Pri tem gre v glavnem za poljsko vprašanje in za sovjetske posege v suverenost južnovzhodnoevropskih držav.

Tudi newyorško poročilo dnevnika »Svenska Dagbladet« pravi, da odgovorni washingtonski krogi polagajo vrednost v to, da bi se razjasnile gotove napačne razlage jaltskih sklepov, ki so nastale v Moskvi in ki so vzbudile v Zedinjenih državah zaskrbljenje.

Kamuflaža za izročitev Poljske Sovjetom

Stockholm, 18. apr. V prihodnjem tednu se bolo brzkone sestali zunanji ministri zavezniških sil. Kraj sestanka je Washington. Tam bodo ponovno poizkušali, da najdejo kamuflažo za izročitev Poljske Sovjetski zvezi.

Sovjetski velenapad tudi na Lausitzer Neisse

Hudi boji med rekama Ruhr in Ren — V srednjenemškem bojnem področju je ostal položaj v bistvu neizpremenjen — Nadaljevanje obrambnih bojev v srednji Italiji

Führerjev glavni štan, 17. aprila. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na obmejnem področju Vzhodne Marke je protinapadom uspelo zožiti boljševiško vdorno področje jugovzhodno od Mürzzuschlaga. Boljševiki, ki so napadali na obeh straneh St. Pöltena in pri Kornneuburgu, so bili odbiti. Zapadno od Morave drže naši žilavo se braneči oddelki sovražnika na obeh straneh ceste Lundenburg—Brno.

Med zapadnimi Beskidi in Pomorjanskim zalivom je prešla borba na nadaljnje bojišče odseke. Jugovzhodno in jugozapadno od Ratibora so se močni boljševiški prebijalni poizkusi izjalovili spričo naše trdovratne obrambe. Sovjeti so pričeli s pričakovanim velenapadom ob Lausitzer Neisse na področju pri Rothenburgu, kakor tudi med Muskauom in Forstom po predhodni močni topniški pripravi. Lastni oklopniški oddelki so v protinapadu razbili naprej prodrle sovražnikove napadalne osti ter zapahnili posamezna vdorna mesta. Sovražnik, ki je ves dan napadal z mogočno potrošnjo moštva in gradiva, ni dosegel prodora med Frankfurtom in Oderbruchom. Položajni odseki, ki so bili raztrgani, so bili zopet sklenjeni. Že v prvem dnevu napadov so boljševiki izgubili 211 oklopnikov. Letalstvo je z močnimi oddelki poseglo v obrambno bitko. Uničenih je bilo poleg številnih polno natovorjenih tovornih voz 60 oklopnikov, 169 letal pa sestreljenih. V noči so bojna letala z žrtvovanjem lastnih posadk uničila posebno važne prehode preko Odre.

V Samlandu našim hrabrim vojakom ni uspelo preprečiti nadaljnjega napredovanja sovražnika, ki je napadal s premočnimi silami. Spričo tega so se preložili boji na področje Fischhausena. Sovjetski bombniki so 16. aprila pri Heli ponovno napadli bolniško ladjo »Pretorijo«.

Sovražniku je na Nizozemskem uspelo, da je svoje vdorno področje pri Arnheimu razširil proti severozapadu. Ogorčeni boji trajajo na ulicah Groningena. V položajnem loku med Friessoythejem in Wildeshausenom so padalski lovci in grenadirji zopet preprečili vse sovražnikove prebijalne poizkuse ter uničili 13 oklopnikov.

Vzhodno od Verdena ob reki Aller je sovražnik, ki je napadal z močnimi pehotnimi in oklopniškimi oddelki, zavzel več krajev ter prodrl do severovzhodnega dela Lüneburger Heide.

Med rekama Ruhro in Renom se naše divizije, ločene v dve skupini in močno stisnjene, bore v najtežjem boju s sovražnikom, ki je nadmočen tako številčno kakor tudi po gradivu. Žilavo in zagrizeno branijo vsak meter zemlje proti osredotočeno napadajočemu sovražniku. Düsseldorfska posadka je na poziv, da naj kapitulira, odgovorila s tem, da je napadajočemu sovražniku uničila 17 oklopnikov.

Tudi v Harzu trajajo težki obrambni boji proti Američanom, ki prodirajo posebno z zapada in juga.

V srednjenemškem področju je ostal položaj v glavnem neizpremenjen. Ameriški oklopniki, ki so med Köthenom in reko Mulde pričeli s sunkom na Dessau, so po skromnem napredovanju obležali v našem obrambnem ognju. Z izgubami se je zlomilo več poizkusov prekoračenja Mulde. V Halle divjajo ogorčeni pouličnі boji. Američani so z novo dovedenimi silami pričeli z napadi na Leipzig. Bili pa so že v predpolju mesta pod visokimi izgubami na moštvu in oklopnikih prisiljeni na tla. Dalje jugovzhodno naprej prodrli sovražnikovi oddelki so s šibkejšimi silami prekoračili reko Mulde ter z oklopniškimi ostmi tipajo dalje proti vzhodu.

Močne sovražnikove sile so iz Frankenwalda prekoračile avtomobilsko cesto med Schleizom in Münchbergom ter so vdrle v Vogtland. V Hofu trajajo boji. Sedma ameriška armada, ki napada na široki bojni črti med Bayreuthom in Heilbronnom, je na svojem levem krilu sunila iz Frankovske Švice do področja pri Laufu in Erlangenu. Na ostalih odsekih so sovražnikove divizije spričo vztrajnosti in nepretrganih protisunkov naših grenadirjev prešle le malo preko svojih izhodiščnih položajev.

V severovzhodnem delu Schwarzwalda je sovražnik nadaljeval svoja prizadevanja, da bi si izsilil izstop iz pogorja in odpri ceste proti jugu. Tukaj je prišlo na obeh straneh kopališča Liebenzell in severno od Freudenstadta do težkih, za sovražnika posebno izgub polnih bojev. Gaullistični oddelki, ki so napadali v renski nižini preko Offenburga proti jugovzhodu in jugu, so bili zaustavljeni jugovzhodno od mesta in zapadno od Lahra.

V srednji Italiji trajajo težki obrambni boji na celotnem bojišču. Ob vztrajnosti naših divizij so se zopet zlomili vsi prebijalni poizkusi z izgubami za Angloameričane, ki napadajo z najmočnejšim posegom topništva, oklopnikov in letalstva.

V Sremu so močne sile tolp nadaljevale z napadi med Savo in Dravo. Pod posebno visokimi izgubami jim je uspelo, da so vdrli v naše glavno bojno polje le severozapadno od Djakova.

Ameriški bombniki so usmerili svoje napade proti nekaterim južnim in srednjenemškim mestom. Pri tem so bili posebno prizadeti stanovanjski okraji v Landshutu. Zopet je bilo sovražnikovo delovanje letalcev v nizkem poletu. V noči so britanski bojni oddelki odvrgli bombe na München, Amberg in Plzenj. Razen tega je bila napadena nemška prestolnica in nje vzhodno predpolje.

Besnenje golističnih tolovajev

Morili so nemške ranjence — Sramotno postopanje s sestrami nemškega Rdečega križa

Berlin, 18. aprila. Z uradne nemške strani sporočajo o sramotnem, nečloveškem ravnanju z nemškimi vojaki in sestrami Rdečega križa, kateremu so le-ti bili izpostavljeni v Franciji pod golističnimi banditi. Te ugotovitve so napravili na podlagi poročil nemških ranjencev in sester Rdečega križa, ki so dospeli v Nemčijo v okviru izmenjave s francoskimi vojnimi ujetniki.

Posebno strašna in nesramna so bila zlostavljanja nemških ranjencev in sester Rdečega križa v vojaških bolnicah v Thononu, Annecyju, Evianu in Aix-les-Bainsu. Vse izmenjane so golisti izropali dobesedno do srajce. Preskrba je bila tako slaba, da je več ranjencev umrlo od lakote. Poleg popolnoma nezadostnega obroka kruha so dobili tudi najbolj težko ranjeni dnevno le po pol litra redke vodene juhe. Živila, ki jih je nemška uprava pustila za ranjence v bolnicah, so po povelju vodij tolp izropali. Ranjenci so morali ropajočim tolpam izročiti denarnice, ure, poročne prstane, slike in druge osebne spominke. Odvzeli so jim celo vojna odlikovanja, ki so jih nato zamenjavali za cigarete z Američani, ki so bili začasno v teh mestih.

Vsako zdravniško zdravljenje je bilo onemogočeno, ker so tolovaji pokradli instrumente in zdravila. Nekega nemškega višjega zdravnika, ki se je zavzel za svoje ranjence, so tolovaji odgnali na trg, kjer so mu razbili glavo s puškinimi kopiti. Šef-zdravnika Löfflerja iz Nürnberga so v Toulonu prisilili, da je pometal ceste. Ranjencem so najpreje prepovedali gledanje skozi okna, če se je kdo prikazal le za trenutek pri oknu, so nanj takoj streljali. Iz golega zatiranja večkrat niso v bolnicah tri dni odpirali oken ter dvoran prezračili. Nemške sestre Rdečega križa, ki so imele opravka v mestu ali kraju, je ponovno napadla golistična drhal ter jih pretepla. Tudi njim so pokradli vse, v mnogih primerih pa so jim odvzeli celo obleko in spodnja oblačila, tako da so morale gole pribežati v bolnišnice.

Gaulistična nesramnost je dosegla svoj vrhunec v Annecyju. Tamkaj so hoteli golistični zločinci dva dneva po prevzemu oblasti spustiti v zrak bolnišnico z vsemi ranjenci. Ko je vodilni zdravnik izvedel o tej nakani, so tolovaji izpremenili svoj načrt. Vdrli so v bolnišnico, pobrali brez izjeme vse ranjence iz postelj ter jih postrelili. Vojake, ki so še dali kake znake življenja, so poklali z bajoneti.

Poročnik Windisch iz Ingolstadta, ki je bil težko ranjen in je kakor po čudežu ostal pri življenju, poroča, da so iz nekega vojaškega taborišča v bližini Toulona odvlekli 40 vojnih ujetnikov ter jih postrelili v skupinah po deset. Neki izmenjani vojak poroča, da je videl, kako si je morala neka skupina nemških vojnih ujetnikov kopati z lastnimi rokami svoj grob; teh niso postrelili, temveč so jim z lopatami preklali glave.

Židje in Palestina

Amsterdam, 18. apria. Bivši zastopnik severnoameriškega zunanjega ministra Summer Welles se je v nekem govoru izrekel za to, da bi mesto britanskega mandata za Palestino osnovali mednaroden kuratorij. Welles meni nadalje, da bi se bilo potrebno o načelnih vprašanjih direktno pogajati in doselitvena dovoljenja omejiti na take žide, ki so v stanju, da »deželo intenzivno izkoriščajo«.

Pozdravi g. prezidentu

Prezident general Leon Rupnik je prejel naslednjo brzojavko:

»Divizijskemu generalu, generalnemu inšpektorju Slovenskega domobranstva, prezidentu g. Leonu Rupniku, Ljubljana, Pokrajinska uprava.

Domobranci in prebivalstvo Sv. Gregorja ter bližnje in daljne okolice Vam ob prvem protikomunističnem zborovanju pri Sv. Gregorju izražajo vdanost ob geslu: Bog, narod, domovina ter izpričujejo svojo vero v zmago Resnice na poti, ki ste jo začeli in pokazali vsemu slovenskemu narodu Vi.

Domobranci in ostali zborovalci.

Sv. Gregor, dne 15. aprila 1945.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po hudem trpljenju je v 78. letu starosti umrl finančni delegat v pok. g. dr. Ivan Rupnik. Pogreb bo v četrtek ob 9 iz kapele sv. Jožefa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svojce v 74. letu starosti sodni nadoficial v pok. g. Jakob Žargi. Na zadnji poti ga bodo spremili v petek ob 9. iz kapele sv. Andreja na Žalah do rodbinske grobnice Khamovih pri Sv. Križu. — V Sv. Lenartu v Slov. goricah je preminul sodni nadsvetnik v pokoju g. dr. Ožbald Ilaunig. Pokopali so ga 11. februarja na domačem pokopališču. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, užaloščenim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Promocija.** V torek je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja prava g. Schauer Dolfe, tajnik Zveze slovenskih zadrug, z disertacijo o zgodovini slovenskega zadružništva. Čestitamo!

u— **Za izmenjavo krompirjevega semena je še čas.** Tako piše strokovni list »Kmetijske novice«, ki pripomnja, da ima glavna kmetijska blagovna zadruga v Ljubljani na razpolago še nekaj nemškega semenskega krompirja. Kmetje, ki si želijo krompir nabaviti, naj se zglasijo pri pristojnem občinskem uradu. Obenem je priporočljivo, saditi cele gomolje, kakor je za semenski krompir edino pravilno. Semenski krompir je od zdravih in rodovitnih selekcioniranih vrst.

u— **Pomladansko škropljenje sadnega drevja** moramo tako urediti, da na jablanah spomladi prvič škropimo kakih 10 do 14 dni po cvetju, to je v času ko se cvet osuje. Za prvo škropljenje sadnega drevja uporabljamo 2% žveplenoapneno brozgo. Ako to škropljenje zamudimo, ne bomo več mogli zatreti škrlupa, ki povzroča na sadju razne hraste in pege, ter jabolčnega zavijača, ki dela sadje piškavo. Škropiti je treba previdno, zlasti po zarodu. Drugo škropljenje po cvetju opravimo dva do tri tedne po prvem. S tem uničujemo poleg škrlupa tudi razne objedalce. Škropljenje naj se izvrši pazljivo. V prvi vrsti je treba poškropiti plodove.

u— **Skrb za mestno higieno.** Čiščenje cest in odvažanje smeti se je tudi lani nadaljevalo kakor prejšnja leta, kolikor niso del ovirale razne tehnične in personalne okolnosti. Uslužbenci mestnega zdravstvenega urada so nadzirali čistočo dvorišč, hlevov, stranišč, greznic in gnojišč. Skupno so napravili 467 higienskih pregledov in ugotovili v 235 primerih večje ali manjše nedostatke, ki so jih potem tekom leta odpravili.

u— **Najnevarnejši škodljivec med hrošči** je rjavi hrošč, ki se letos pojavlja že proti koncu aprila, kajti letošnje leto je hrošč**evo** leto. Hrošče nabiramo zgodaj zjutraj, ko vise otrpli na vejah hrastov in sliv. Treba je pričeti z uničevanjem takoj, kajti samice se vračajo čez nekaj dni v zemljo, od koder so prilezle na dan ter ležejo v zemljo jajčeca. Samice so zaradi tega uničevalke drevesnega življenja. Hrošče velja nabirati na posameznih drevesih ob robu gozdov, zlasti tam, kjer so blizu njive in travniki. Na ta način preprečimo samicam odlaganje jajčec v travniško rušo in na njive.

u— **Darovali so:** za oškodovance letalskega napada obrtniški odsek slikarjev in pleskarjev 2100 lir namesto venca na grob Angela Jelčiča; za stare in onemogle v mestnem zavetišču inž. Josip Dedek 1000 lir v spomin pok. Franca Plestenjaka, neimenovan 500 lir, Marija Luckmann 200 lir v spomin pok. Mice Mladičeve, Franja Florjančič 150 lir namesto cvetja na grob Marije Kaiserjeve, Franc Špendal pa je izročil volilo pok. Ivana Rotarja 3000 lir. Pri upravi »Jutra« so položili za gluhonemo mladino družina Zalarjeva 500 lir namesto cvetja na grob Janezu Erčulju, Franja Žitnik, Anka Žagar, Živa Zadel, Marija Habicht, Karel Škufca, Anton Porekar, Rozi Mahorič, Fanči Čič in Boža Dovjak pa ob priliki 25 letnice službovanja prokuristke Anice Škufce 5000 lir za slepo in 500 lir za gluhonemo mladino.

u— **Nesreče.** Popadljiv pes je ugriznil v desno nogo 9 letno hčerko posestnika Ljudmilo Maroltovo iz Velikega Gabra. 21 letni domobranec Franc Brčan se je vsekal v desno nogo. 17 letna hčerka posestnika Štefanija Žabukovčeva z Blok si je pri padcu zlomila levo nogo. Neznan voznik je na Dolenjski cesti podrl 51 letno gospodinjo Marijo Bajtovo iz Ljubljane, pri čemer je ponesrečenka dobila poškodbe po životu. 42 letna žena tesarja Alojzija Popova iz Ljubljane si je zlomila levo nogo, ko jo je na cesti podrl nepreviden kolesar. Iz Loškega potoka so pripeljali 2 letno hčerko posestnika Ivana Ruparčičevo, ki se je z vrelim mlekom oparila po životu. Ponesrečenci so dobili zdravniško pomoč v ljubljanski splošni bolnišnici.

KULTURNI PREGLED

»Slovenska mladina« je svojo marčevo številko posvetila družini. Na uvodnem mestu je natisnjen odlomek iz prezidentovega nagovora dijakinjam višjih razredov srednjih šol, Nikolaj Jeločnik je prispeval značilno zgodbo iz naših težkih dni »Mati ga je pričakala«, načelnega in vzgojnega pomena je sestavek »Fant v družini«. France Dolinar je zastopan s pesmico »Naša mati«, Stanko Kociper z odlomkom iz odličnega romana »Goričanec«, dekletom je namenjen članek »Družina — vir ljubezni in življenja«, iz poezije Fr. Balantča je posneta pesem »Domov«, iz »Preprostih stvari« letošnjega nagrajenca Pokrajinske uprave E. Cevca pa odlomek »Bogkov kot«. Stanko Sedlak je prispeval razmišljanje »O veliki noči«, Vinko Beličič pesem »Zora pomladi«, Iva Šolar črtico »Mladina pa gre naprej«. Nadaljuje se proza neke učiteljice »Gadja gnezda v dekliških srcih«, vmes so še pesmi Asje in Langerholzev članek o družini; ob koncu pa sestavek »Tudi razred je družina«. Številka, polna lepih misli in zdravih izpodbud, je ilustrirana z izbranimi pomladnimi in drugimi posnetki.

Ramuz v slovenščini. V zbirki Naša knjiga (Ljudska knjigarna) sta izšla v zadnjih mesecih dva predstavnika sodobnega nemškega romana: Friedricha Griesseja roman »Zima« in K. B. v. Mechowa roman »Zgodnje poletje«. Pravkar je ista založba izdala nov zvezek te zbirke in sicer dva daljša pripovedna spisa C. F. Ramuza »Gora se je podrla« in »Ozdravljenje«. Švicarsko-francoski pisatelj Ramuz je v zadnjem desetletju pred sedanjo vojno zaslovel daleč po Evropi kot značilen, samoniklel epik švicarskega kantona Vaud, ki leži ob Lemanskem jezeru, kot svojevrsten, v mistiko prehajajoč pesnik gorskega sveta in njegovih prebivalcev in kot eden izmed sodobnih klicarjev po vrnitvi k zemlji. V slovenskem pripovednem slovstvu je Ramuz novo ime in zasluži vso pozornost. Joža Zakalar, ki je knjigo prevedel, je spisal daljši uvodni esej, v katerem označuje pisatelja, njegovo deželo in njegovo dosedanje delo. O vseh treh navedenih njigah pripravljamo izčrpnejše poročilo.

Kdor se hoče baviti s politiko, pa ne pozna židovstva, je podoben trmoglavcu, ki bi hotel brati, pa se noče učiti abecede. — Baudek Boris, ki je naši širši javnosti poznan kot publicist in je priljubljen tudi kot govornik, nam poljudno razkriva židovstvo in njegovo orodje komunizem v brošuri

„ODPRIMO OČI“

Založba »Luč«, cena lir 10.—.

Iz Novega mesta

Izredno toplo pomlad imamo. Zato pa tudi vse kar vidno klije iz zemlje. Na trgu je že prav lepa solata-berivka. Kakor vedno, tudi letos prednjačijo pridne Brežanke, ki so prve pridelale berivko, za kar pa se imajo zahvaliti tudi ugodni legi vrtov, ki so v satišju in ves dan na soncu. Zgodnje sadno drevje kaže izredno lepo. Zadnje dni je sicer rahla slana pobelila travnike, ni pa škodovala češnjam in slivam. Izredno lepo uspevajo marelice. Na nekaterih drevesih so že debele kot orehi, povsod pa so zelo polna drevesa, tako v Novem mestu, kot tudi v bližnji in daljnji okolici. Ako ne bo nesreče, bo češenj več kot lani, ko so se šibile veje pod težo obilega sadu. Letos se bodo pa kar lomile. Ker so po večini že odcvetele in so se že pokazali zeleni listi, ki prekrijejo plod in ga kolikor toliko zavarujejo pred mrazom, jim milejša slana ne bo škodovala. Ozimna pšenica-italijanka zelo lepo kaže, a le na prisojnih krajih, kjer je sneg prej skopnel. Slabše se je obnesla v senčnih legah.

Poroka. V kapiteljski cerkvi se je poročil akademik Novina Božo z gdč. Peršina Stanislavo. Mlademu in simpatičnemu paru obilo sreče in blagoslova.

Ponovitev koncerta. Na splošno željo se je nedeljski koncert, ki se je v vsakem oziru sijajno obnesel, ponovil v četrtek dne 12. aprila z istim sporedom. Tudi tokrat je bila dvorana zasedena do zadnjega sedeža. Občinstvo ni štedilo s pohvalo godbenikom in pevcem. Zlasti slednji in pa »jazz« orkester so želi viharno odobravanje in so morali točke ponavljati.

Pokrajinsko kmetijsko šolo na Grmu, ki je bila pri zadnjem bombnem napadu močno poškodovana (južni trakt je porušen do kleti, na južni dvoriščni strani pa so bombe razbile steno v stanovanju g. inž. Abseca Matije, ki se je naravnost čudežno rešil izpod ruševin) sedaj za silo popravljajo. Škoda pa je zelo velika in je ne bo mogoče kmalu popraviti. Ostale prizadete hiše so že prekrite z deskami, ako niso bile preveč porušene ali če niso pogorele.

Nevarni psi. Poročali smo že, da se je v mestu pojavilo v zadnjem času precej psov brez gospodarja. To pa še ne bi bilo prehudo, če med njimi ne bi bilo tudi popadljivih. Pred dnevi je tako ščene zasadilo svoje zobe v nič hudega slutečo 18-letno dijakinjo Ljubič Eriko in ji strgalo nogavico. V ženski bolnici so prizadeti izprali rano in ji dali injekcijo. K sreči ni bilo hujših posledic. Umestno bi bilo pse poloviti in jih napraviti neškodljive.

Obvestila „PREVODA“

RAZDELJEVANJE KROMPIRJA

Potrošniki v mestu Ljubljani si lahko nabavijo **po 1 kg krompirja na odrezek** št. 33 krompirjeve nakaznice pri naslednjih tvrdkah: I. Del. konzumno društvo, Kongresni trg, in v njegovih poslovalnicah; Nabav. zadruga drž. železničarjev; Konzumno društvo-Vič; Ekonom, Kolodvorska ul. 7; Oven, Hrenova ul. 19; Nabav. zadruga drž. uslužbencev, Vodnikov trg; Štular, Dunajska c.; Kmetijska družba; Gospodarska zadruga, Dunajska 29; Šarabon, Zaloška cesta.

Red delitve: dne 19. t. m. potrošniki od T—Ž, 20. od O—Š, 21. od K—N, 23. od F—J, 24. od C—E, 25. od A—B in zamudniki.

Potrošnike opozarjamo, da je krompirja dovolj za vse upravičence.

DOBAVITELJI MLEKA DOBE ZA NAGRADO SOL

V znak priznanja vsem onim lastnikom krav, ki so se v preteklem mlekarskem letu, t. j. v dobi od prvega marca 1944 do zadnjega februarja 1945 brez računanja in gonje za pretiranim zaslužkom v polni meri ali celo preko nje zavedali svojih dolžnosti do skupnosti in zato oddali predpisane količine mleka oziroma masla ali še več zbiralnicam Prevoda, bo Pokrajinski prehranjevalni zavod te dni po spodnjem razporedu razdelil 30.000 kg kuhinjske soli á L. 2.80. Ti proizvajalci dobe sol za vso v teku mlekarskega leta oddano količino, in sicer za vsakih dobavljenih 30 litrov po 1 kg oni, ki so oddali 100—150%, po 1.50 kg pa oni, ki so oddali preko 150% predpisane količine. Kolikor so ti že prejeli soli za prvo mlekarsko polletje ali za meseca september in oktober 1944, jim bo sedaj to odšteto.

1. Upravičenci občin Ljubljana tostran in onstran kontrolne črte, Rudnik, Dobrova, Brezovica, Log, Ježica, Dobrunje in Polje bodo prejeli nakazila najkasneje do nedelje 22. t. m. in morajo dvigniti sol najkasneje do 30. t. m. pri Kmetijski zadrugi, Ljubljana, Majstrova 10, od 7 do 13. **Po tem roku nakazila zapadejo.**

2. Upravičenci občine Vrhnike dobe sol pri Mlekarski zadrugi Vrhnika, ostalih občin pri pristojnih občinskih prehranjevalnih uradih po tam razglašenih razporedih.

Opozarjamo dalje, da bodo iste tvrdke v istem roku razdeljevale tudi redni mesečni obrok krmil za v mesecu marcu t. l. dobavljene količine, in sicer na 4 litre po 1 kg. Tudi ta nakazila bodo dostavljena do 22. t. m.

Pripominjamo, da bodo najboljši oddajalci mleka v posameznih občinah, ocenjeni po količini in kakovosti mleka, prejeli naknadno še posebne nagrade.

Iz Trsta

Poroke. V Trstu so se poročili: uradnik Anton Grdina in Marija Poropatova; poklicni gasilc Boris Zani in Avguština Trimboli ter trgovec Josip Kasal in Lavra Bigotova.

Dogon živine so imeli v torek v Tržiču pri Trstu. Odbranih je bilo le toliko repov, kolikor jih je potreboval prehranjevalni zavod za preskrbo domačinov z mesom.

Planinsko predavanje. V soboto 14. aprila je govoril v prostorih tržaškega alpinističnega društva hribolazec Angelo Carli o planinskem svetu in njegovih čarih. Predavanje so izpopolnjevale skioptične slike.

Ne jemlji bomb v roko! Sedemnajstletni Lucij Deponte iz Trsta, stanujoč v ulici Corridoni, je te dni skušal razstaviti bombo, ki se je razpočila in ranila Deponteja tako hudo, da bo moral ostati najmanj mesec dni v zdravniški oskrbi.

Pomagajte pomoči potrebnim!

Bert Oehlmann:

NE SAMO ZA ZLATO

Roman

»A potem bi bil ves vaš trud zaman!«

»Zaman? To se bo moralo šele izkazati.« Baray se je zasmejal. Njegov smeh je zvenel sicer malce prisiljeno, a bil je vendarle smeh, ne otožen vzdih. »Saj veste,« je nadaljeval, »izgubljena je samo tista stvar, nad katero človek obupa. In preden mid-va z Overbeckom zadrgneva jadra, bo steklo po Labi še precej vode.«

Pogledala ga je. Kako čil je bil videti, kako pogumen. In vendar si je bilo težko misliti, da bi bil to noč kaj spal.

»Ali hočete nekaj pogledati?« je vprašal. »Nekaj čudovitega? Tukajle, v kovčegu imam!«

Kaj bi bil utegnil prinesti s seboj? Zaman je ugibala.

Odklenil je kovčeg ter izvil zlatega malika iz zamotov.

Heli je dih zastal.

»Gospod Baray,« je šepnila, »ali je to — ali je to — —?«

»Da,« je zaklical, »to je pozdrav z ‚Mihaela‘ ... dokaz, da je ladja res vozila umetnostne zaklade neprecenljive vrednosti, ko se je potopila. Kiddery, to ime vam je zdaj pač že znano, kaj ne, torej Kiddery je tega zlatega sončnega boga iz pravljične azteške dežele prinesel v London ... isti Kiddery, ki hoče pobrati zdaj še vse ostale zaklade!«

Porinil je kipec tik pred njo, toda Hela se ga ni upala dotakniti. Groznica jo je izpreletavala. Kipec se ji je zdel grozljiv. Preživel je bil stoletja. Nekdaj je stal v daljnji deželi — nemara v kaki grobnici, nemara v svetišču — in potem so bili prišli beli možje in ga vzeli s seboj — —

Nehote so ji vznikale v spominu zgodbe, ki jih je bila čitala. Zgodbe o prekletstvu, ki zadene vsakogar, kdor se polasti takih svetih reči. Ali ni bilo skoraj podoba, da so te zgodbe resnične?

Izmed mož, ki so se bili takrat odpravili, da bi razvozlali skrivnost stare azteške kulture — — ali se je bil kdo izmed njih vrnil?

Nobeden se ni bil vrnil! Vsi so bili poginili, in vse do današnjega dne ni bilo znano, kak konec so bili storili!

In njen lastni oče! Ali se ni v trenutku, ko je sprejel dragoceni tovor na »Mihaela«, tudi nad njim izpolnilo prekletstvo? »Mihael« se je bil potopil, in njen oče z njim vred ...

Praznoveren strah se je polastil Hele, ko je gledala zlati kipec.

Če bi se zdaj izpolnilo prekletstvo tudi nad možema, ki sta ta mah na delu, da raziščeta ‚Mihaelovo‘ skrivnost prav do dna? Tedaj bi to pomenilo, da je tudi ta, ki z obrazom polnim pričakovanja stoji pred njo, posvečen poginu — — kaksna strašna, strašna misel!

»Kaj vas tako razburja, gospodična Hela, kaj vas navdaja z grozo?« Baray je mladenko skrbno opazoval. Hela je bila čudno prebledela. On pa je pravkar še menil, da je vsa navdušena nad pogledom na sončnega boga!

Čeprav je vedela, da se ji utegne smejati, je z zastajajočim glasom povedala, kaj misli.

Toda Baray se ji ni smejal. Samo osupnil je.

S takimi mislimi se ne smete obteževati, gospodična,« je rekel in skrbno položil kipec nazaj v kovčeg. »Tudi jaz poznam te istorije, prastare so in se spet in spet ponavljajo. Toda nespametno bi bilo, če bi jim kdo verjel. To je vraža, kakršnih je mnogo. Ne, ne, izbijte si to iz glave. ‚Mihaela‘ bi bila tista angleška križarka tudi tedaj pognala v smrt, ko bi vozil stroje ali kar koli drugega.«

Seveda, nespametno bi bilo, a časih se človek ne more upirati svojim mislim. Vendar se je namenila, da si izbije to predstavo, ki jo je ohramljala, iz glave.

Baray je kovčeg spet zaklenil.

»Zamislite si, kako je moralo biti našim očetom pri duši, ko so s temi zakladi na ladji tvegali povratek v Nemčijo! Da jim je izpodletel, pač res ni njihova krivda. Ko bi ne bilo vojne, ki bili nemški muzeji že davno lastniki teh edinstvenih predmetov. Tem bolj je zdaj treba, da poskusimo vse, kar je moči storiti.«

Zatemnitveni čas

za teden, ki začne 16. aprila 1945 in teče do vštetega 24. aprila 1945 je od 20.45 do 5.50.

MALI OGLASI

Službo dobi

• KUHARICO, zanesljivo, lepega obnašanja, z daljšimi spričevali, sprejmem v stalno, dobro službo. Naslov v Jutru. 8334-1a

DELAVCA ali delavko za gospodarska in vrtna dela sprejme A. Sušnik, Zaloška cesta 21. 8629-1a

• POMOČNICO, gospodinjsko, vestno in pošteno, takoj sprejmem (tudi begunko). Lepo stanovanje! Celovška 74a. 8679-1a

• POSTREŽNICO k dvema osebama, tudi begunko, sprejmem. Naslov v Jutru. 8683-1a

• KUHARICO, kavarniško, ali gospodinjsko pomočnico sprejmemo takoj. Zglasiti se dnevno od 8—12 in od 17. ure dalje. Naslov v Jutru. 8657-1a

• POSTREŽNICO za nekaj ur dnevno ali po dogovoru gotove dni v tednu sprejmem. Naslov v Jutru. 8631-1a

• FRIZERKO sprejme Godina Josip, Sv. Petra c. 3. 8666-1a

Zaslužek

ŠIVILJO sprejmem na dom. Naslov v Jutru. 8610-3

Prodam

OBLEKO, novo, moško, iz predvojnega blaga, ugodno prodam. Ogled iz prijaznosti pri: Rešetiču, palača »Grafika«. 8696-6

ČEVLJE, črne, damske, št. 38, prodam ali zamenjam za št. 39½. Naslov v Jutru. 8670-6

KLAVIR, kratek, za vaje, prodam. Ogled vsak dan od 16. do 19. Naslov v Jutru. 8669-6

PALETO, krasen, damski, in obleko prodam. — Sax, Mestni trg 19. 8693-6

KOLO, moško, novo, krasno, specialno, športno, prodam. Jernejeva 34. 8692-6

DARILO, dragoceno ovratno, prodam. Naslov v Jutru. 8691-6

VOLNO, domačo, za prejo, prodam. Ogled od 16. dalje. Nasl. v Jutru. 8690-6

OMARO, trodelno, okrogjo, nizko, novo, še ne pleskano, in rabljeno posteljo prodam. — Matjanova 13, Zg. Šiška. 8689-6

ŠVILO, rožasto, za damsko obleko prodam ali zamenjam nekadilki. Ponudbe Jutru pod »Dobra kvaliteta«. 8688,6

TEKAČ, lep vzorec, 4½ m dolg, 68 cm širok, prodam. Cesta na Rožnik 5, I. 8685-6

OBLEKO, novo, svileno, rožasto, in volneno jopico prodam. Naslov v Jutru. 8684-6

PAJČOLAN, poročni, in gumirano platno za dežni plašč, prodam. Naslov v Jutru. 8682-6

KOSTUM, siv, predvojni, nov, moderen, prvovrsten, in lepo blago za plašč ali kostum prodam ali delno zamenjam. Javornikova 3, III, desno. 8665-6

LIMONO v čaju in limonado dobro nadomešča limonin ekstrakt »Citrol«. Steklenička prinesite s seboj. Drogerija Anton Kanc. Židovska ulica 1. 8394-6

FOTELJE, moderne oblike, blago za tapeciranje pohištva, uro za kredenco prodam. Javornikova 3, III. desno. 8664-6

LISICO, sivo, lepo boo in rjave sandale št. 37, moderne s pentlji, prodam ali zamenjam za protivrednost. Javornikova 3, III, desno. 8663-6

RADIOAPARAT, 5cevni, prodam. Naslov v Jutru. 8667-6

ČEVLJE, moške, visoke, št. 45, ugodno prodam. Jebačin, Florijanska 24. 8681-6

KOZICI, dve, sanski, sedem tednov stari, prodam. Ižanska 36. 8453-6

PRODAM: 2 para elegantnih novih semiš čevljev št. 38-39, par dekliških oblek, flanelo, blago za kostum, nov pomladanski drap plašč in dve kompletni podlogi za plašč. Naslov v Jutru. 8484-6

RADIOAPARAT, petcevni, moderen, prodam. Naslov v Jutru. 8485-6

MOTORJA, dva, stabilna, najboljše znamke, 5 in 8 KS, zelo ugodno prodamo. Merkur, Puharjeva ul. 6. 8346-6

OBLEKO, črno, za srednjo moško postavo, elektr. kuhalnik za kavo, zbirko knjig »Der Mensch und die Erde« prodam. Kotnikova ul. 15/II, levo. 8641-6

KOLO, damsko in moško, prodam. Jarška 33. 8371-6

SERVIS, kristalni, za šest oseb, prodam ali zamenjam za protivrednost. Ogled od 18—19. Naslov v Jutru. 8703-6

BLAGO, predvojno, volneno, za moško obleko ali kostum, prodam. Naslov v Jutru. 8705-6

VOZIČEK, športni, dobro ohranjen, prodam. Naslov v Jutru. 8706-6

BLAGO, lepo, za moško športno obleko, ter črno blago za damski plašč ugodno prodam. Naslov v Jutru. 8707-6

ČEVLJE, rjav semiš, štev. 38-39, prodam. — Hrovat, Cojzova 9. 8708-6

ČEVLJE, moške, nove, boksaste, semiš, 43-44, 44-45, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 8560-6

ČEVLJE, semiš, črne, nove, št. 36-37, prodam. Salendrova 6/II. 8577-6

ŠKORNJE, luksuzne, močne, iz predvojnega usnja, 42-43, 45, prodam. Naslov v Jutru. 8559-6

TORPEDO za bicikel prodam. Naslov v Jutru. 8639-6

OGLEDALO, veliko, starinski nastavek, moški suknjič (športno bluzo) zamenjam za protivrednost ali prodam. Ulica 3. maja 7/III, desno. 8590-6

ČEVLJE, nizke, moške, laksemiš, št. 41, prodam. Naslov v Jutru. 8600-6

PRODAM: ženske čevlje št. 38 in 36, nekaj ženskih svilenih in dve črni svileni obleki ter črno volneno, moške srajce in hlače, žensko svileno ruto (šerpo) in 1½ m blaga za blazine. Naslov v Jutru. 8589-6

KOLO, moško, štrapacno, ugodno prodam. Ogled od 14—17. Naslov v Jutru. 8588-6

ŠKORNJE in gojzerje št. 44 ter damske čevlje prodam. Naslov v Jutru. 8586-6

RADIO, 3+1, prodam. Ogled v četrtek in soboto 7—10. Naslov v Jutru. 8582-6

PRODAM: več parov čevljev, nošenih, št. 37, damske torbice in flanelaste pižame. Sv. Petra c. 24/I. 8599-6

PUH in perje, moške hlače, suknjič, sobno kredenco, damsko črno svileno obleko, majhno omarico in damsko pisalno mizo prodam ali zamenjam za protivrednost. Pred Škofijo 19, I. nadstr., 2. 8598-6

RADIOAPARAT »Hornyphone«, 3+1, lep, dobro ohranjen, prodam. Ogled: 14—16. Naslov v Jutru. 8597-6

ŠESTILO, veliko, znamke »Pekar«, skoraj novo, in računalo (Rechenschieber), dolžine 27 cm, znamke Nestler, prodam. Naslov v Jutru. 8596-6

BLAGO, volneno, za kostum, predvojno, prodam, deloma zamenjam. Naslov v Jutru. 8594-6

KOLO, moško, znamke »Uolsite«, z novimi gumami, prodam. Hajnšek, Rožna dolina cesta IX št. 2/I. 8609-6

KINOKAMERO Pathé prodam. Ogled popoldne. Medvedova 12, visoko pritl., levo. 8608-6

KOLO, moško, športno, znamke »Djamante«, s tabularijem in prestavami, prodam. Naslov v Jutru. 8607-6

RADIOAPARAT, petcevni, prodam. Poizve se v brivnici v prehodu nebotičnika. 8606-6

VOZIČEK, globok, otroški, prodam. Okiškega ul. 12/I, Štepanja vas—Kodeljevo. 8604-6

OBLEKO, temno, dobro ohranjeno, predvojno blago, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8603-6

TEHTNICO, dobro, do 10 kilogramov, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8602-6

RADIOAPARAT, eleganten model, z avtomatom, dobre znamke, prodam. Naslov v Jutru. 8601-6

RADIOAPARAT Philips 4+1 prodam. Ogled od 17. do 20. Ulica Stare pravde 3, II, levo. 8730-6

KOLO, moško, štrapacno, z dobrimi gumami, prodam. Primožič Ivan, Aljaževa 3. 8621-6

ČEVLJE, moške, nove, dam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8260-6

KOLO, žensko, prodam ali zamenjam. Ponudbe Jutru pod »Kolo«. 8619-6

ZARNICE za radio, znamke Cossor, prodam. Naslov v Jutru. 8623-6

PIS. STROJ »Stowere«, malo rabljen, prodam. Ogled: 12.30—14. Naslov v Jutru. 8620-6

KOLO, moško, znamke »Aiglone«, klavirsko harmoniko za začetnike, slike priznanih mojstrov ter knjige prodam. Bežigrad 3/I. 8611-6

ČEVLJE, damske, nove, št. 37-38, in krasne gojzerje prodam. Naslov v Jutru. 8658-6

PLATNO, sivo, za žimnico, 2 m, in 4 m bele kotenine za plenice, predvojne, prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 8659-6

GRAMOFON, kovčeg, Homocord electro, z lepimi ploščami, prodam. Naslov v Jutru. 8612-6

KOLO »Puche«, štrapacno, in »Scandalli« klavirsko harmoniko prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 8627-6

BLAGO, novo, prdvojno, kavč in dva fotelja prodam. Naslov v Jutru. 8623-6

KOLO, moško in damsko, rabljeno, prodam. Šušteršičeva 5/I. 8647-6

STENO, predsobno, z ogledalom, prodam. Ogled od 18. ure dalje. Naslov v Jutru. 8650-6

TULCE (klobučevina) za moške klobuke in šest brisač prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8652-6

OTOMANO, snažno, tapecirano garnituro, omaro za perilo, temnomodri damski kostum in moške močne, bele, platnene čevlje št. 42 prodam. Naslov v Jutru. 8646-6

RADIOAPARAT, petcevni, nov, prodam. Ogled v pisarni dr. Mačka, Dalmatinova 10. 8702-6

DARILO, primerno birmansko, in moško darilo prodam. — Stana Milanović, Emonska 2. 8701-6

OBLEKO, novo, domačo, za vitko postavo, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8668-6

ČEVLJE, damske, moderne, št. 36, damske št. 39 in moške delovne št. 42 ter 10 litrski lonec prodam. — Stana Milanović, Emonska cesta 2. 8700-6

SPALNICO za novoporočence ali zakonce, predvojni izdelek, prodam. Naslov v Jutru. 8695-6

KOLO, moško, dobro ohranjeno, z dinamo svetilko, ugodno prodam. Robbova ulica 21, visoko pritličje (Bežigrad). 8694-6

KROMPIR, semenski, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8672-6

KOLO, damsko, rabljeno, prodam. Ogled od 5. do 7. Jernejeva 8, pritl., desno. 8671-6

Kupim

ROČKE (kante), pločevinaste, kupuje »Petronafta«, A. Hmelak, Ljubljana, Ciril-Metodova 35a. J-442-7

NAKUP in prodaja vsakovrstnih predmetov. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 8142-7

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Zamenjam večje in manjše številke. Klavžer, Vošnjakova ulica 4. 8448-7

LJUBLJ. ZVON, tudi posamezne letnike in mesečnike, kupim. Ponudbe Jutru pod »Ljublj. Zvon«. 7217-7

ČRPALKO, centrifugalno, električno, 10 ata, cca 60 l na minuto, elektromotor 380/220 V, kupimo ali zamenjamo za protivrednost. Naslov v Jutru. 8432-7

STEKLENICE vseh vrst, pletenke, šiviljske odpadke, pločevinaste sode, vsakovrsten papir in tehnične predmete stalno kupuje ter plača najbolje Metalia, Gosposvetska 16, tel. 32-88 — nasproti Delavskega doma. J-448-7

»HITROST«, nova trgovina, kupi jedilne servise, vinske servise, jedilne pribore in posamezne nože, vilice, žlice in vse različne steklene predmete. Plača takoj. Stritarjeva ulica 2. 8390-7

HLADILNIK (Frigidaire), električni, nov ali dobro ohranjen, kupim ali dam protivrednost. Prešernova ulica 44. 8374-7

ZNAMKE, vsakovrstne, tudi pokrajinske, kupim. Ponudbe Jutru pod »Izredna prilika«. 8459-7

ŠLOV. KNJIGE, dobre, kupim. Ponudbe Jutru pod »Bibliofil«. 7216-7

PREPROGO, perzijsko, kupim brez posredovalca. — Resne ponudbe Jutru pod »Perzer«. 8508-7

ZNAMKE, kompl. zbirko ali posamezne partije, kupim. Ponudbe »Jutru« pod »Znamke«. 7218-7

RJUHE, kapne, žimnice, pohištvo, porcelan in drugo kupi trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 8141-7

V KOMISIJSKO prodajo sprejema vsakovrstne boljše predmete Parfumerija Venus, palača Bata. 8578-7

Dva BLOKA po 8 mikrofaradov 500 voltov kupim. Ponudbe Jutru pod »Navesti ceno«. 8640-7

ČEVLJE, moške, nizke, št. 43, kupim. Škafar Peter, Borštnikov trg. 8634-7

KUPIM ali nudim protivrednost za garnituro Thomastik violinskih strun, klavirske trio Beethovna, Haydna, Schumanna, Webra, Brahmsa, Dvoržaka in druge komorne skladbe. — Ponudbe Jutru pod »Muzika«. 8630-7

»HITROST«, nova trgovina, kupi razne umetnine in različne boljše predmete. Plača takoj. Stritarjeva 2. 8391-7

BLAGO, za damski plašč, črno ter svetlosivo pomladansko, kupim. Ponudbe Jutru pod »Prima«. 8585-7

5 LIRSKO frankovno pokrajinsko kupim ali vzamem v zameno. Od 10—14. Naslov v Jutru. 8595-7

TELEOBJEKTIV Leica 9 ali 13,5 cm kupim, odnosno zamenjam. Ponudbe drogeriji Hermes, Miklošičeva 30. 8618-7

PIANINO prvovrstne znamke kupim. Ponudbe Jutru pod »Pianino«. 8615-7

KOLO, damsko, novo, kupim. Ponudbe Jutru pod: »Kolo«. 8614-7

PLAŠČ, dežni, damski, kupim. Lepodvorska 3/I, desno. 8656-7

GRAMOFON in plošče kupim. Ponudbe z navedbo cene in znamke Jutru pod »Plačam takoj«. 8625-6

BLUZO ali blago, sivo, kupim. Naslov v Jutru. 8622-7

KOLO, moško, kupim. Naslov v Jutru. 8648-7

KOKLJO za valjenje rac sprejmem po dogovoru proti odškodnini, ev. jo tudi kupim. Cerkvena ulica 21, vrata 39. 8651-7

ČEVLJE, moške, nizke, št. 43-44, kupim ali dam protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Nekadilec — 100«. 8643-7

BLAGO, predvojno, najrajši s podlogo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Plačam takoj«. 8687-7

APARAT, električni brivski kupim. — Ponudbe Jutru pod »Raselete«. 8675-7

NOTE za klavir, Beyer, zvezek Op. 101, Nr. 12650, 1943, kupim. — Naslov v Jutru. 8661-7

KOLO, damsko, prvovrstne znamke, novo, kupim ali plačam s protivrednostjo. Naslov v Jutru. 8660-7

Zamenjam

OBLEKO, obhajilno ali birmansko, belo, lepo, in krasno svileno domačo halijo zamenjam za kurjo pičo in podplate. Zadružna 8, Kodeljevo. 8443-8

Za GNOJ dam 650 kv. m zemljišča pri remizi v najem. Naslov v Jutru. 8540-8

ZAJKLI, dve, belgijske pasme, zamenjam za kurjo pičo. Naslov v Jutru. 8468-8

KROMPIR, semenski, zamenjam. Poizve se pri g. Weissu, Celovška cesta 22. 8496-8

ZAMENJAM dve skoraj novi obleki za 12—14 letnega dečka, fino predvojno blago, za protivrednost. — Povletova 45. 8537-8

GALICO zamenjam za protivrednost. Ulica na Grad št. 1, pritličje. 8698-8

DARILO, damsko, dragoceno, menjam za damsko kolo. Naslov v Jutru. 8638-8

PLAŠČ, damski, iz balonske svile, nov, menjam za moškega. Naslov v Jutru. 8637-8

PLAŠČ in dva para čevljev zamenjam za damsko kolo ali da prodam. Brivec, Ciril-Metodova 92. 8636-8

KOSNJO travnika na Viču (onstran bloka) oddam za protivrednost. Gradbena pisarna Smielowski, Rimska 2 8587-8

VOZIČEK, bel, globok, otroški, in košarico zamenjam za damsko kolo. Naslov v Jutru. 8583-8

GALICO, modro, dam za protivrednost. Naslov v Jutru. 8591-8

KROMPIR, semenski, zamenjam za kurjo pičo